

Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning

Til stede:

Dekan Ragnhild Hennum, Universitetet i Oslo, leder
Instituttleder Torjer Olsen, UiT - Norges arktiske universitet, nestleder
Professor Yan Zhao, Nord universitet
Førsteamanuensis Ronald Mayora Synnes, Universitetet i Agder
Forsker I Julia Orupabo, Institutt for samfunnsforskning
Forskningsleder Tove Håpnes, Sintef
Avdelingsdirektør Johannes Waage Løvhaug, Forskningsrådet
Professor Are Skeie Hermansen, Akademiet for yngre forskere
Leder Ingvild Bergom Lunde, Stipendiatororganisasjonene i Norge
Student Ninni Eliassen Zinober, Norsk studentorganisasjon
Instituttleder Atle Rotevatn, Universitetet i Bergen
Seniorrådgiver Linda Lien, Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse
Seniorrådgiver Elise Naumann, Kunnskapsdepartementet
Rådgiver Vilde Lid Aavitsland, Kunnskapsdepartementet
Seniorrådgiver Ella Ghosh
Konsulent Karina Lystad

Ikke til stede:

Forskningssjef Ole Jacob Sending, Norsk utenrikspolitisk institutt
Divisjonsdirektør Camilla R sj , Nofima

Referat fra komitemøte 7. februar 2025

Program:

Dato	Tid	Aktivitet	Sted
7.2.2025	9.00–12.00	M�te i Kif-komiteen	Digitalt møte på Teams

Saksliste:

Sak 01/25	Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 02/25	Godkjenning av referat fra 21. november 2025
Sak 03/25	Regnskap for 2024 og budsjett 2025
Sak 04/25	Aktivitetsplan 2025
Sak 05/25	Status for omorganisering av Kifs sekretariat

Sak 06/25	Strategi for likestilling + Stortingsmelding om seksuell trakassering: implikasjoner for Kifs arbeid
Sak 07/25	Høring: Forskningsrådets policy for kjønnsbalanse og kjønnsperspektiver i forskning og innovasjon
Sak 08/25	Høring: Forslag til endringer i universitets- og høyskoleforskriften - nye regler om ansettelse på innstegsvilkår
Sak 09/25	Orienteringssaker • Leder, sekretariat og enkeltmedlemmer forteller om aktiviteter • Forskningsrådet og HK-dir forteller om relevante aktiviteter
Sak 10/25	Eventuelt

Sak 01/25 Godkjenning av innkalling og saksliste

Johannes Løvhaug meldte mulig inhabilitet ved sak 03/25 og 07/25 på grunn av tilknytning til Forskningsrådet og Kilden. Ronald Mayora Synnes meldte mulig inhabilitet ved sak 03/25 grunnet tilknytning til Kilden.

Vedtak: Innkalling og saksliste godkjennes.

Sak 02/25 Godkjenning av referat fra 21. november 2024

Det kom et forslag til endring, og denne ble innarbeidet i det utsendte referatet.

Vedtak: Kif-komiteen godkjenner referatet med endringer/korreksjoner. Referatet legges ut på Kifinfo etter Kif-komiteens endelige godkjenning i møtet.

03/25 Regnskap for 2024 og budsjett for 2025

Ella Ghosh redegjorde for status på regnskap for 2024:

- Regnskapet viser et underforbruk på sekretariatsmidler grunnet lavere bemanning i slutten av 2024. Det var overforbruk på budsjettposten «Prosjekter» knyttet til konferanser om høsten. Komiteen vedtok denne endringen da prognosen ble fremlagt i september.
- Det overføres restmidler på 800 000 kroner til 2025 som er øremerket til analyseprosjekt om handlingsplaner og utvikling av illustrasjoner.
- Det er ennå uavklart hvordan overhead beregnes i HK-dir, noe som har betydning for budsjettet i 2. halvår.

Flere usikkerhetsmomenter for budsjett 2025 vil avklares etter møter med HK-dir i februar, men endelig avklaring om tildeling for annet halvår skjer først når revidert nasjonalbudsjettet er behandlet. Budsjett (med forbehold) legges frem for vedtak på neste møte.

Vedtak: Komiteen tar regnskapsrapporten til etterretning. Komiteen ber om at leder og sekretariat gjør nødvendige avklaringer slik at budsjett for 2024 kan legges frem og vedtas på neste komitemøte.

04/25 Aktivitetsplan

Det ble redegjort for de aktivitetene som står på aktivitetsplanen i dag. Flere av aktivitetene på høsten er ikke datofestet ennå, og har derfor kun angitt måned. I tillegg er Kif nylig blitt invitert inn som medarrangør på et webinar om mobbing og trakassering som Universitets- og høgskolerådet planlegger i juni.

- Det kom inn spørsmål om to turer til Stavanger var hensiktsmessig, og om det ev. var mulig å kombinere et institusjonsbesøk samtidig som Nettverkskonferansen finner sted.
- Det ble svart at komiteen har prøvd å kombinere institusjonsbesøk med deltakelse i Nettverkskonferanse tidligere, og det har vært vanskelig for ledelsen ved vertsinstitusjonene å kombinere institusjonsbesøk med vertskapsrollen. Det ble i tillegg presisert at Nettverkskonferansen ikke er obligatorisk for komitemedlemmene, men at de vil få dekket reise og honorar ved deltakelse.
- Sekretariatet tar gjerne imot forslag til andre steder vi kan dra i september som alternativ til Stavanger.
- Yan Zhao og Torjer Olsen vil, sammen med sekretariatet, ha et forberedende møte i forbindelse med planleggingen av den regionale workshopen i Tromsø til høsten.

Vedtak: Aktivitetsplanen justeres med de endringene som kom frem i møtet.

Sak 05/25 Status for omorganisering av Kifs sekretariat

Komiteleder og sekretariat orienterte om prosessen så langt, og noen av momentene som er tatt med i diskusjoner om omstilling. Det inkluderer å drøfte status for Kifinfo og kommunikasjon i ny setting; flytting av arkiv og tilpassing til krav om offentlighetsloven og forvaltningsloven; nye muligheter ved flytting knyttet til kunnskapsutvikling; samt behov for uavhengighet i Kifs pådriverarbeid.

- Det ble etterlyst om det er mulig med mer dokumentasjon av prosessen videre slik at komiteen kan få en felles forståelse av hvilke beslutninger som tas. Det er også viktig å ha en avtale som tar høyde for faglig uenighet mellom Kif og HK-dir.
- Det ble påpekt at noe av prosessen er omtalt i ulike styringsdokumenter, men det er ikke signert noen avtale ennå. På møte med HK-dir den 14. februar vil videre prosess diskuteres.
- Det ble understreket at det er viktig at Kif-komiteen gir innspill til hvilken kompetanse som bør kreves til stillingen som skal utlyses. Sekretariatets kompetanse er vesentlig for komiteens funksjon, og det er viktig å sikre at den nye stillingen blir en fulltidsstilling. Sekretariatet har deltatt i prosesser nasjonalt og internasjonalt som krever mestring av likestillings- og inkluderingsfeltet, forskningskarrierer, og arbeidet med ERA/Horisont.

- Det ble trukket frem at det er flere x-faktorer som må tas med i planleggingen. Det bør åpnes for å leie inn mer ressurser i overgangsprosessen.
- Avslutningsvis ble det sagt at flere fagmiljøer i HK-dir har uttalt at de er svært positive til at Kif-komiteens sekretariat flyttes dit, og ser merverdien av å kunne se helhetlig på sakene.

Vedtak: Komitelederen følger opp innspill i den videre dialogen med UHR, KD og HK-dir.

Sak 06/25 Strategi for likestilling + Stortingsmelding om seksuell trakassering: implikasjoner for Kifs arbeid

- Stipendiatforeningen la vekt på at stipendiater er særlig utsatt når det gjelder trakassering. Det kan gjelde seksuell trakassering og intellektuell trakassering. Stipendiater faller mellom flere stoler i Si-fra systemer – er de å regne som studenter eller ansatte?
- Komiteen diskuterte kort om stipendiatombud eller vitenskapsombud kan avhjelpe situasjonen.
- Strategi for likestilling er i regi av Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD), men det er viktig at Kunnskapsdepartementet tar en tydeligere rolle. Strategien nevner som tiltak tekst om likestilling/mangfold i langtidsplanen, og nevner også indikatorarbeid.
- Strategien nevner i liten grad etniske minoriteter i kapitlene som berører høyere utdanning og forskning. Samtidig vises det til at det finnes handlingsplan mot rasisme og diskriminering – men den eksisterende planen omtaler ikke academia.
- Kulturdepartementet opplyser om at Stortingsmeldingen som følger opp mannsutvalget foreslår tiltak knyttet til kjønnsdelt utdanning og representasjon av menn. Det er viktig for Kif å ha dialog om relevante tiltak med KUD i løpet av 2025.
- Kunnskapsdepartementet nevnte at strategier og meldinger er resultat av en lang drøftingsprosess mellom departementer. Kif bør fortsette sitt pådriverarbeid, og gjerne komme med forslag til konkrete tiltak.

Vedtak: Komiteens innspill følges opp av leder og sekretariat.

Sak 07/25 Høring: Forskningsrådets policy for kjønnsbalanse og kjønnsperspektiver i forskning og innovasjon

Punkter fra komiteens diskusjon:

- Balanse+-prosjekter ble fremhevet som en viktig mekanisme gjennom insentiver og konkrete krav i utlysninger. Programmene fungerer også som støtte for institusjonene.
- Det ble påpekt at kjønnsulikhet starter allerede ved inntak i utdanningsløpet, noe som ligger utenfor Forskningsrådets mandat. Diskusjonen dreide seg om hvilke tiltak Forskningsrådet kan iverksette, som å sikre kjønnsbalanse i forskning og i Sentre for fremragende forskning (SFF-er), samt å hensynta karrierebrudd i søknadsprosesser.
- Det finnes få tiltak knyttet til mangfold i undervisningssektoren. Komiteen foreslår å integrere mangfoldsperspektiver sterkere i forskningen.

- Det er også ønskelig å knytte Balanse+-initiativet mer til mangfoldstematikk og oppfordre til mentorordninger samt bedre rekrutteringsstrategier.
- Behovet for å utvide Forskningsrådets utlysninger til å inkludere både kjønn og mangfold ble drøftet.
- Det ble påpekt at minoritetsforskere ofte ekskluderes fra forskningsnettverk. I stedet for å pålegge krav om minoritetsforskere i alle grupper, kan et krav om mangfoldsperspektiver bidra til økt inkludering av personer med minoritetsbakgrunn.
- Forslaget om å utvikle bedre insentivordninger for mangfold fikk støtte, men det ble understreket at det trengs mer kunnskap om hvordan dette best kan gjennomføres.
- Komiteen ønsker at Forskningsrådet skal støtte kunnskapsinnhenting og refleksjon om mangfoldsperspektiver i forskning.
- Det ble foreslått å be om noen dagers utsettelse for å kunne bearbeide høringsutkastet før innsending til Forskningsrådet.

Vedtak: Komiteens innspill basert på diskusjonen på komitemøtet ferdigstilles av sekretariatet, og sendes ut til komiteen for innspill før innsending til Forskningsrådet.

Sak 08/25 Høring: Forslag til endringer i universitets- og høyskoleforskriften - nye regler om ansettelse på innstegsvilkår

Punkter fra komiteens diskusjon:

- HK-dir påpekte at de har vært med å utarbeide forslaget, og at de kan gå ut av møtet dersom det skulle være nødvendig under diskusjonen. Videre redegjorde de for at rapporten legges frem på et åpent møte i Oslo Economics den 26. februar. Oslo Economics' vurdering er at de er usikre på verdien av ansettelse i innstegstilling som førsteamanuensis fordi dette kan medføre en lang periode før det er mulig å søke opprykk til professor. De stiller spørsmål ved om det er grunn til å videreføre de to ordningene (innstegsstilling i kategoriene postdok og førstemanuensis).
- Fordeler og ulemper ved innstegsstillinger ble diskutert, spesielt med tanke på hvordan de påvirker karriereveier for forskere.
- Kif-komiteen ga en høringsuttalelse om saken i 2015, og det ble vurdert hvorvidt tidligere argumenter fortsatt er relevante. Endringene innebærer fjerning av innstegsstilling på førsteamanuensis-vilkår. På UiO har dette vært lite brukt utenom enkelte fagområder, som samfunnsøkonomi.
- Det ble nevnt fra UiB at innstegsstillinger innen informatikk har bidratt til å rekruttere flere kvinner inn i førsteamanuensisstillinger. Dette er et fagområde som har vært ekstremt mannsdominert. UiB har klart å få til en endring ved bruk av denne stillingskategorien.
- Behovet for å innhente flere erfaringer fra institusjoner som har brukt ordningen på ulike måter ble understreket. Det ble også pekt på at det er en stund siden forrige innspill, og at dette kan bety at kunnskapsgrunnlaget kan ha endret seg med tanke på hvilke konsekvenser dette kan ha. Det er negativt hvis ordningen gir dårligere vilkår, men hvis ordningen gir en vei inn for underrepresenterte grupper – veier det kanskje opp.
- Det ble påpekt at kjønnsperspektiver må vurderes ved eventuelle endringer i innstegsstillinger. Vurdering basert på innstegsstillinger på kun to år etter doktorgrad

kan gi tilfeldige utslag. Kjønnsskjeller knyttet til familieansvar kan få større konsekvenser over lengre tid.

- Det ble foreslått å innhente mer informasjon fra fagmiljøer der rekruttering av kvinner er kritisk, samt vurdere hvordan ordningen har fungert i ulike fagfelt før endringer vedtas.

Vedtak: Komiteen gir innspill til momenter som bør inn i høringssvaret. Komiteleder og sekretariat forbereder et utkast til endelig godkjenning i møte 10. april.

09/25 Orienteringssaker

- HK-dir: Arbeider med å utvikle følgeanalyser for kapittel 3 (undervisnings- og forskningsstillinger, rekrutteringsstillinger og innstegsstillinger) i forskrift til universitets- og høyskoleloven. Det er m.a. aktuelt å se på rekrutteringsmønstre. Rapportering på stillingskategorier er en utfordring – og det er behov for – i samarbeid med SSB – å se på hvordan det rapporteres på de ulike stillingene. Kunnskapssenter for utdanning (KSU) jobber også med en kunnskapsoppsummering om karriereveiledning: Hva kjennetegner forskningen om utbytter av karriereveiledning og karrierelæring? Her kan også sosial bakgrunn bli et tema. Videre lanserte HK-dir nylig Rammeverk for karriereveiledning for forskere i tidlig karrierefase, som er en ressurs for høyere utdanningsinstitusjoner, forskningsinstitutter og helseforetak som skal etablere og drifte et tilbud om karriereveiledning for forskere i tidlig karrierefase. Ansatte fra HK-dir deltok også i januar på EUA-CDE (European University Association- Council for Doctoral Education) sin tematiske workshop i Braga, Portugal, om EDI (equity, diversity, and inclusion).
- Forskningsrådet: Det arbeides med den nye Balanse+-utlysningen som kommer til våren. Her oppfordres det til prosjekter rettet mot urfolk og nasjonale minoriteter.
- Årsrapport: send informasjon (kort) til sekretariatet om innlegg du har holdt eller møter du har vært på som Kif-medlem/leder/nestleder i løpet av 2024.
- Lenke til illustrasjoner sendes ut sammen med referatet
- Vilde Lid Aavitsland blir med på møtene videre, og Kunnskapsdepartementet vil komme tilbake til hvordan arbeidsfordelingen mellom henne og Elise Naumann blir etter hvert.

10/25 Eventuelt

Det kom ingen saker inn til eventuelt.

